

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський національний аграрний університет
Освітня програма	19358 Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Львівський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	19358
Назва ОП	Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Азаренкова Галина Михайлівна, Краснова Маргарита Євгенівна, Мальований Михайло Іванович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	04.11.2020 р. – 06.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/6691_%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20-%20%D0%9E%D0%9F%20%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8,%20%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf

Програма візиту експертної групи http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/6712_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%9D%D0%B0%D0%B7%D1%8F%D0%B2%D0%BE%20%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B0.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» та освітня діяльність за цією ОП, в цілому, відповідає Критеріям акредитації, є актуальною, враховує вимоги стейкхолдерів, сучасні тенденції розвитку спеціальності. Компетентності та Програмні результати навчання, наведені в ОП, відповідають стандарту вищої освіти для спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та Національній рамці кваліфікацій (НРК) України. Водночас, в ОП достатньо мало обов'язкових компонентів (лише дисципліна «Менеджмент»), спрямованих на здобуття soft-skills, відсутні. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає чинним вимогам законодавства. Структурно-логічна схема ОП зрозуміла, освітні компоненти логічно пов'язані між собою. Здобувачі вищої освіти за фактом мають можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вибору ОК як з блоків фахових та загальних дисциплін так і з загальноуніверситетського переліку. Форми та методи навчання за ОП сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН. Для учасників освітнього процесу рівень інформованості щодо змісту та критеріїв оцінювання навчальних дисциплін є достатнім. Академічна кваліфікація викладачів, що задіяні в реалізації освітнього процесу, дозволяє досягти заявлених в ОП програмних результатів навчання. Усі НПП мають публікації за дисциплінами, що викладаються на ОП. Процедури конкурсного відбору викладачів є чіткими, прозорими та доступними для учасників конкурсного відбору. Освітнє середовище є безпечним для здоров'я та життя, задовольняє основні потреби викладачів і здобувачів вищої освіти. Політика та процедури вирішення різного роду конфліктних ситуацій у ЗВО, оприлюднені на офіційному веб-сайті Університету. Здобувачі та НПП знайомі з даними процедурами. Для розробки та реалізації ОП Університетом активно залучаються зовнішні та внутрішні стейкхолдери. В Університеті існує внутрішня система забезпечення якості освіти, яка перебуває на стадії формування. Університет має сформоване бачення подальшого розвитку та удосконалення ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони: 1. В ОП цілі та мета пов'язані з місією та стратегією ЗВО. Під час їх формування були враховані позиції та потреби усіх стейкхолдерів. 2. Позитивним є активне залучення випускників до функціонування ОП. 3. ОП при підготовці фахівців враховує регіональний аспект та потребу місцевого бізнесу у фахівцях з фінансів, банківської справи та страхування. 4. Наявний достатній потенціал поглиблення співпраці з роботодавцями в майбутньому. 5. ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» постійно оновлюється та переглядається з метою, як приведення у відповідність до чинних вимог державного стандарту, так і врахування зауважень та побажань усіх стейкхолдерів. Позитивним є те, що ЗВО оперативно реагує на запити та пропозиції усіх стейкхолдерів. 6. За всіма освітніми компонентами, включаючи вибіркові, розроблено та оприлюднено силабуси. 7. Практична підготовка здобувачів забезпечується на високому рівні, у тому числі за рахунок налагодженого механізму тісної співпраці з підприємствами, установами, організаціями регіону. 8. Присутнє активне студентське самоврядування, яке залучає широке коло здобувачів до різноманітних проектів, які формують навички soft skills. 9. Правила прийому до ЗВО є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті університету. 10. Наявність результативної практики поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. 11. Використання якісної практики опитувань здобувачів щодо форм та методів навчання. 12. Потужні міжнародні комунікації ЗВО та наявність міжнародних стажувань відповідно профілю кафедри у більшості НПП. 13. Виходячи з наданої інформації, кваліфікація викладачів повністю відповідає певним дисциплінам. Процедури конкурсного відбору є прозорими. Існує система матеріального і морального заохочення викладачів. 14. Наявність соціальної інфраструктури у ЗВО, за допомогою якої забезпечується належний рівень умов навчання здобувачів. 15. ЗВО має ключові елементи системи внутрішнього моніторингу якості освітніх програм. 16. Роботодавці залучаються до процесу вдосконалення освітньої програми. 17. ЛНАУ оприлюднює правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, освітні програми, силабуси освітніх компонентів та приймає зауваження та пропозиції від стейкхолдерів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1. Цілі освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», сформульовані в ОП та відомостях самооцінювання не визначають її «фокус». 2. В ОП слабо враховані тенденції діджиталізації фінансової системи України. 3. Окремі теми деяких дисциплін вільного вибору дублюються. 4. Навички soft skills формуються здебільшого за рахунок або вибіркового дисциплін або через участь студентів у проектах, ініційованих студентським самоврядуванням. 5. Співвідношення аудиторних занять з самостійною роботою з окремих дисциплін, на думку ЕГ,

є низьким. 6. Практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті слабо розвинута. 7. Відсутність комплексного дистанційного підходу до навчально-методичного супроводження дисциплін ОПП. 8. Недосконала форма представлення навчально-методичного забезпечення ОПП на сайті. 9. Низький рівень залучення студентів до міжнародних програм. 10. Недосконала політика академічної доброчесності в частині обмеженість технологічних рішень як інструментів протидії порушенням академічної доброчесності та форм популяризації цього процесу. 11. Форми залучення роботодавців до організації освітнього процесу, особливо в умовах дистанційного навчання, носять обмежений характер. Рекомендації: 1. Під час удосконалення ОП розкрити її унікальність; 2. Звернути увагу на поглиблення вивчення інформаційних технологій у фінансовій сфері (зокрема, через використання в ОП спеціалізованих програм). 3. Слід переглянути та удосконалити перелік вибіркових дисциплін з метою усунення дублювання дисциплін в одному блоці. 4. Доцільним є подальше удосконалення ОП з точки зору забезпечення набуття здобувачами навичок soft skills. ЕГ радить збільшити кількість ОК, які направлені на формування соціальних навичок (можливо навіть шляхом включення деяких вибіркових дисциплін до обов'язкових). 5. ЕГ рекомендує збільшити переглянути співвідношення аудиторних занять з самостійною роботою з окремих дисциплін фахового спрямування. 6. ЕГ рекомендує гарантувати звернути увагу на популяризацію серед здобувачів освіти поза межами Університету, у тому числі, і за рахунок визнання результатів такого навчання. 7. Удосконалити в ЗВО систему дистанційної освіти шляхом створення повноцінних дистанційних курсів навчальних дисциплін ОПП та розміщенні їх на платформі Moodle. 8. Впорядкувати розміщення та якість навчально-методичного забезпечення на сайті Університету та сторінці кафедри. 9. Запровадити програми "гостьових лекторів" з фахових дисциплін (можливо онлайн формат) та розглянути можливість організації програми подвійних дипломів з європейськими партнерами. 10. Удосконалити політику академічної доброчесності ЗВО відповідно до Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. 11. Удосконалити процедури залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу та пошук нових форм співпраці.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі та мета ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» відповідає місії та стратегії Університету, що полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців та провадження наукової діяльності для АПК, шляхом надання освітніх і наукових послуг належної якості, дотримання стандартів у викладанні, науковій і професійній діяльності (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/2685_%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_2020-2025.pdf). Також, цілі та мета ОП корелюються з основними положеннями Стратегії розвитку кафедри (lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/skladfin.html) та Стратегії інтернаціоналізації ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>). Водночас, ЕГ констатує, що цілі та мета, сформульовані в ОПП та відомостях самооцінювання, чіткі, протіє є загальними для програм, що готують фахівців з фінансів, банківської справи та страхування. Тому, певної особливості (унікальності) даної ОПП не прослідковується.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОПП протягом терміну дії реалізації після її затвердження у 2016 р. переглядалася три рази (у 2018 р., у 2019 р. та у 2020 році (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5339_%D0%9E%D0%9F%D0%9F%20072%20%D0%A4%D1%96%D0%BD.%20%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA.%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%202020.pdf)). До робочої групи при оновленні ОПП у 2020 р. було включено здобувача та представника роботодавця. Інформація, отримана під час роботи з фокус-групами роботодавців, здобувачів та академічним персоналом, а також аналіз рецензій, що надавались у відомостях про самооцінювання ОП (Друга Львівська філія ПрАТ Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС», ТОВ «Захід-Агро МХП», Львівське обласне управління ПАТ «Ощадбанк» тощо) дозволили встановити, що цілі та програмні результати були сформовані з урахуванням позицій усіх зацікавлених стейкхолдерів. 1. Роботодавці беруть участь у періодичному перегляді змісту ОП. Зокрема, встановлено, що було враховано побажання роботодавців щодо переліку вибіркових компонентів, які пропонуються здобувачам ОПП та враховані рекомендації щодо змісту обов'язкових компонентів.

Проводяться круглі столи та семінари з роботодавцями. Зокрема, 21.02.2020 р. було проведено виїзне розширене засідання на базі регіонального відділення АТ «Ощадбанк» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/news.html>). Під час спілкування з роботодавцями повністю підтверджений факт їх залучення до розробки та періодичного перегляду ОП «Фінанси і кредит». Роботодавці підтверджують бажання та готовність і надалі приймати участь у реалізації ОП. 2. Академічна спільнота. Думки представників академічної спільноти відображено на всіх етапах розробки та оновлення освітньої програми. ОП розглядається на засіданнях кафедри та факультету. До перегляду, обговорення та оновлення ОП залучаються представники вітчизняних та зарубіжних університетів (зокрема, під час спілкування у фокус-групах підтверджено участь у обговоренні ОП представників НУ «Львівська політехніка»). Також на офіційному веб-сайті Університету створена сторінка «Проекти освітніх програм» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/osvprog2018/proektosvprog.html>), де усі можуть ознайомитися з існуючою ОП та надіслати свої відгуки чи пропозиції на електронну адресу lnau_nc@ukr.net. 3. Здобувачі вищої освіти залучаються через: 1. Участь у роботі робочої групи по підготовці ОП (Тимків І.М.). 2. Через врахування рекомендацій та зауважень здобувачів за результатами проведеного анкетування (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/6569_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2%20%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%BD%D1%81%D0%B8.pdf). 3. Участь здобувачів в Вчених радах факультету та Університету. Також, під час співбесід з фокус-групами, встановлено, що до перегляду та оновлення ОП активно залучаються випускники даної ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При формулюванні цілей освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» та програмних результатів навчання були враховані тенденції розвитку спеціальності, галузеве спрямування та особливості ринку праці західних областей України. Зокрема, ОП це передбачається за рахунок включення додаткової компетенції СК12 "Розуміння особливостей функціонування фінансових відносин суб'єктів господарювання аграрної сфери, поглиблення знань здобувачів щодо особливостей фінансової діяльності в аграрному секторі економіки України". Урахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту також підтверджується за результатами зустрічі з роботодавцями, які постійно підтримують зв'язки із ЗВО з питань надання консультацій щодо внесення змін до освітньої програми, а також здійснюється тісна співпраця з підприємствами, де здобувачі вищої освіти проходять виробничу практику для здобуття ними необхідних умінь та навичок, що передбачені в освітній програмі. Водночас, враховуючи те, що у фінансові системи країни (зокрема банківській та страховій) все більшого значення набувають інформаційні технології, ЕГ звертає увагу на необхідність поглиблення вивчення особливостей інформаційних технологій для здобувачів даної ОП (зокрема, через використання в ОП спеціалізованих програм). ЕГ, на основі аналізу наданих відомостей, ОП та результатів спілкування у фокус-групах встановлено, що під час формування ОП був використаний досвід аналогічних ОП як вітчизняних (НУ«Львівська політехніка», КНЕУ імені Вадима Гетьмана, ХНЕУ імені Семена Кузнеця, НУБІП, Східноєвропейський національний університет ім. Л. Українки, Полтавська державна аграрна академія) так і зарубіжних університетів (Старопольській Школі Вищій в м.Кельци (Польща)).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Зміст ОП 2020 р. відповідає затвердженому стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». ОП 2020 р. містить необхідні відповідно стандарту загальні, фахові компетентності та програмні результати навчання. Форма атестації здобувачів вищої освіти також у цілому відповідає вимогам стандарту. Позитивним моментом є те, що розробники не обмежилися переліком компетентностей та програмних результатів, визначених стандартом, а доповнили ОП своїми для більш глибокого вивчення фінансової діяльності в окремих галузях економіки України (зокрема, в аграрній галузі). У цілому ОП 2020 р. дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», а також у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для бакалаврського рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

В ОП цілі та мета пов'язані з місією та стратегією ЗВО. Під час їх формування були враховані позиції та потреби усіх стейкхолдерів. Позитивним є активне залучення випускників до функціонування ОП. ОП при підготовці фахівців враховує регіональний аспект та потребу місцевого бізнесу у фахівцях з фінансів, банківської справи та страхування. Наявний достатній потенціал поглиблення співпраці з роботодавцями в майбутньому.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: 1. Цілі освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», сформульовані в ОП та відомостях самооцінювання не визначають її «фокус». 2. В ОП слабо враховані тенденції діджиталізації фінансової системи України. Рекомендації: 1. Під час удосконалення ОП розкрити її унікальність; 2. Звернути увагу на поглиблення вивчення інформаційних технологій у фінансові сфері (зокрема, через використання в ОП спеціалізованих програм).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Під час проектування та визначенні цілей ОП й ПРН враховано позицію стейкхолдерів, досвід створення та зміст вітчизняних ОП, стан ринку праці, рівень розвитку фінансової сфери, що цілком узгоджується із Стратегією розвитку ЛНАУ. В цілому всі підкритерії Критерію 1 характеризуються загальною відповідністю. ОП відповідає у цілому стандарту вищої освіти та Національній рамці кваліфікації. Наявні недоліки щодо невизначеності «фокусу» ОП, розкриття її унікальності не є вагомими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої-професійної програми 2020 р. (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5339_%D0%9E%D0%9F%D0%9F%20072%20%D0%A4%D1%96%D0%BD,%20%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA.%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%202020.pdf) - становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України "Про вищу освіту" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#n77>. Обсяг окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства та внутрішнім документам ЗВО. Також Університет приймає здобувачів на скорочений термін навчання (на базі ОР «Молодший спеціаліст») з перезарахуванням дисциплін в обсязі до 120 кредитів, що відповідає стандарту (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/05/2019-11-05-072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-bakalavr.pdf>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» (2020 р.) (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5339_%D0%9E%D0%9F%D0%9F%20072%20%D0%A4%D1%96%D0%BD,%20%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA.%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%202020.pdf) є достатньо структурованою, освітні компоненти розподілено на змістовні блоки: 1. Цикл загальної підготовки (включає 11 ОК) становить 61 кредит і направлений на здобуття, здебільшого, загальних компетентностей. 2. Цикл спеціальної (фахової) підготовки (включає 12 дисциплін та 9 інших ОК (курсів роботи, практики, підсумкова атестація)) становить 119 кредитів і направлений на здобуття спеціальних (фахових) компетентностей. ЕГ, проаналізувавши ОП, силабуси та РП ОК, вважає, що запропонований перелік обов'язкових освітніх компонентів надає можливість ЗВО досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання. Перелік дисциплін відповідає спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та дозволяє охопити усі сфери та складові фінансової системи на мікро- та макрорівні. Блочна система формування індивідуальної освітньої траєкторії, яка була використана під час реалізації ОП, хоча і не є, на думку експертів, ідеальною моделлю вільного вибору дисциплін, проте ознайомлення з силабусами (є у вільному доступі на сайті Університету: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/navmet2018.html>) та проведення співбесід зі здобувачами вищої освіти надали змогу пересвідчитися у тому, що вибір студентами дисциплін в ЗВО дійсно відбувається. Освітні компоненти, включені до ОП, підпорядковані певній логіці навчання і викладання. Водночас, рекомендуємо звернути увагу, що деякі вибіркові дисципліни за змістом окремих тем дублюють один одного

(здебільшого у блоці «Вибіркові компоненти загальної підготовки ОП»). В цілому ОП дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Обов'язкові компоненти ОП 2020 р. повністю відповідають предметній області спеціальності фінанси, банківська справа та страхування. Їхній перелік охоплює усі складові спеціальності як на мікро- так і на макрорівні: 1. На вивчення особливостей функціонування фінансової діяльності на мікрорівні спрямовані ОК - Фінанси підприємств та фінансова діяльність суб'єктів господарювання, Економіка підприємства і міжнародна економіка, а на макрорівні ОК - Фінанси, гроші та кредит, Фінансовий ринок та операції з цінними паперами, Бюджетна система. 2. На вивчення особливостей функціонування банківської системи спрямовані ОК - Банківська система, Банківська справа та банківські операції. 3. Розвитку та функціонування страхової системи присвячено ОК Страхування та страхові послуги, Соціальне страхування. Також, відповідність даної ОП предметній області спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» досягається тими вибірковими ОК, які пропонуються здобувачам на вибір. Аналіз силабусів, завантажених до відомостей самооцінювання, та інших навчально-методичних матеріалів, наданих ЗВО під час експертизи, засвідчив зв'язок зі спеціальністю. ЕГ прийшла до висновку, що перелік обов'язкових компонентів ОП 2020 р. дає змогу здобувачам набутти компетентності, що необхідні для досягнення програмних результатів, що визначають предметну область спеціальності. Водночас, роботодавці просять в ОП збільшити практичну підготовку здобувачів. Як випускники так і роботодавці засвідчили, що дисципліни, які викладалися чи викладаються на ОП дають змогу сформувати фахівця зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибіркові дисципліни. У відомостях самооцінювання і навчальних планах обсяг, який відводиться на дисципліни за вибором здобувачів зазначений в ОП 2020 р. – 60 кредити, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». В Університет індивідуальний вибір здобувачами ОП вибіркових дисциплін регламентується цілим переліком внутрішніх документів (Положенні про організацію освітнього процесу у ЛНАУ, Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність у ЛНАУ, Положенні про індивідуальні навчальні плани студентів ЛНАУ, Положенні про порядок навчання за індивідуальним графіком студентів ЛНАУ), які є у вільному доступі на сайті Університету (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Сама процедура вибору за ОП здійснюється за блочною системою. Перелік вибіркових дисциплін, а також їх опис є у вільному доступі для ознайомлення на сайті Університету (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/navrobkaffin.html>, <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/navmet2018.html>). Під час співбесіди зі здобувачами ОП було підтверджено факт реального вибору дисциплін в ЗВО. Здобувачі підтвердили, що знайомі з процедурою вибору дисциплін у ЗВО. Здобувачі зазначили, що вибір дисциплін відбувається шляхом подачі заяви у паперовій формі. Після чого, обрані дисципліни вносяться до індивідуального навчального плану. На прохання експертної групи, гарантом ОП були надані відскановані індивідуальні навчальні плани здобувачів різних років, що також підтверджує реальний вибір дисциплін студентами. Позитивним є те, що ОП дає змогу здобувачам крім тих ОК, які наявні у блоках, обирати будь-які дві з загальноуніверситетського вибору, що дозволяє розширити можливості здобувача щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії. У процесі спілкування у фокус-групі зі здобувачами також виявилось, що студенти мають вільний вибір баз проходження виробничої практики.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Під час реалізації ОП передбачено два види практики: навчальна та виробнича – загалом 15 кредитів ЄКТС у в ОП 2020 р., що є достатнім для здобуття професійних компетентностей. Загалом ОП передбачає проходження здобувачами вищої освіти практичної підготовки: навчальна практика I курс (2 семестр), навчальна практика II 2 курс (4 семестр) та виробнича практика (6 семестр) тривалістю по 5 кредитів кожна. В ЗВО розроблено та розміщено на веб-сайті нормативні документи, які регулюють проходження здобувачами практики: «Положення про проведення практики студентами Львівського національного аграрного університету» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Перелік баз для виробничої практики здобувачів ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» розміщено у вільному доступі на сайті кафедри (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/navrobkaffin.html>). Усього 67 база практик. Серед них є сільськогосподарські підприємства, банки, промислові підприємства, торгові підприємства, освітні та наукові заклади, державні органи та виконавчі органи місцевого самоврядування. За результатами вивчення внутрішньої нормативної документації ЗВО, проведення співбесід з усіма групами стейкхолдерів підтверджено, що практична підготовка здобувачів вищої освіти є обов'язковим компонентом освітньої програми та здійснюється шляхом проходження ними практики на підприємствах, в установах та організаціях на підставі укладених з ними договорів. На прохання експертної групи, гарант надав відскановані копії договорів ЗВО з підприємствами, установами та

організаціями, де проходять практику здобувачі ОП «Фінанси, банківська справа та страхування. На підставі аналізу баз практики можливо стверджувати, що вони відповідають спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування». Студент має право самостійно обирати базу практики, або ж здійснювати свій вибір із переліку баз, запропонованих випусковою кафедрою. Під час проведення фокус-групи з роботодавцями з'ясовано, що роботодавці готові до співпраці з ЗВО щодо проведення практичної підготовки здобувачів даної ОП з подальшим їх працевлаштуванням. Здобувачі ОП під час співбесіди відзначили, що Академія допомагає студенту знайти базу для практичної підготовки. Окремі роботодавці (ПАТ «Ощадбанк») готові розглянути можливість дуальної форми навчання для здобувачів цієї ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» недостатньо спрямована на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) у межах вивчення обов'язкових освітніх компонентів. Здебільшого навички soft skills здобувачі набувають поза межами освітнього процесу або за рахунок вивчення вибіркових дисциплін. Серед обов'язкових компонентів, які направлені на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) можливо виділити лише «Менеджмент» та окремі теми ОК фахового спрямування. Водночас, у переліку вибіркових компонентів є достатня кількість дисциплін, які можуть формувати соціальні навички у студентів (Діловий протокол та етикет, Основи ділового економічного спілкування, Конфліктологія та теорія переговорів, Риторика та сучасна комунікація тощо). Поза ОП соціальні навички у здобувачів формуються через систематичну участь у студентських науково-практичних конференцій, семінарів, участь у діяльності студентського самоврядуванні, проведення концертів, конкурсів, вікторин та інших заходів сприяють набуттю соціальних та комунікаційних навичок soft skills у здобувачів ОП (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/news.html>). Зустріч із представниками студентського самоврядування підтвердила їх активну позицію й широкі можливості розвитку соціальних і комунікативних навичок у рамках низки проектів: спортивного, соціального, інноваційного, розважального, культурно-масового спрямування. Під час співбесіди зі здобувачами виявлено, що кафедрою організуються різноманітні заходи, що допомагають сформувати навички soft skills (наприклад, хакатон «Фінансова грамотність», конкурс Бізнес-трамплін. Водночас, роботодавці рекомендують посилити набуття навичок soft skills у межах освітніх компонентів ОП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Рекомендована структура кредиту ЄКТС в Університеті для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, як правило, у межах 33-66 % аудиторних занять (відповідно до п. 4.41 Положення про організацію освітнього процесу у ЛНАУ

(http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/2685_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%Vo%D1%86%D1%96%D1%8E%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83_2020.doc)), що підтверджено у процесі вивчення ОП, навчального плану та силабусів освітніх компонентів. Наповнення 1 кредиту ECTS відповідає 30 годинам. В цілому, проаналізувавши навчальний план з ОП та з огляду на наповнення годин видами навчальної роботи, можна констатувати наявність збалансованості між аудиторною роботою та самостійною роботою студента. Співвідношення обсягу окремих освітніх компонент є цілком логічним та обґрунтовується з точки зору кореляції бачення університетської спільноти із сучасними національними практиками. Водночас, аналіз навчального плану виявив, що по деяких ОК професійної підготовки співвідношення аудиторних годин до самостійної роботи складає 37% до 63%, у той час, як по вибіркових компонентах циклу загальної підготовки таке співвідношення складає 53% до 47%. ЕГ рекомендує збільшити кількість аудиторних занять за даними фаховими дисциплінами (зокрема, «Банківська справа та банківські операції», «Державні фінанси та казначейська справа»).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою за даною ОПП не здійснюється. Водночас, слід відзначити, що роботодавці готові розглянути можливість запровадження дуальної освіти за даною ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» постійно оновлюється та переглядається з метою, як приведення у відповідність до чинних вимог державного стандарту, так і врахування зауважень та побажань усіх стейкхолдерів. Позитивним є те, що ЗВО оперативно реагує на запити та пропозиції усіх стейкхолдерів. За всіма освітніми компонентами, включаючи вибіркові, розроблено та оприлюднено силабуси. Практична підготовка здобувачів забезпечується на високому рівні, у тому числі за рахунок налагодженого механізму тісної співпраці з підприємствами, установами, організаціями регіону. Присутнє активне студентське самоврядування, яке залучає широке коло здобувачів до різноманітних проєктів, які формують навички soft skills.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Окремі теми деяких дисциплін вільного вибору дублюються. 2. Навички soft skills формуються здебільшого за рахунок або вибіркового дисциплін або через участь студентів у проєктах, ініційованих студентським самоврядуванням. 3. Співвідношення аудиторних занять з самостійною роботою з окремих дисциплін, на думку ЕГ, є низьким. Рекомендації: 1. Слід переглянути та удосконалити перелік вибіркового дисциплін з метою усунення дублювання дисциплін в одному блоці. Це стосується блоку вибіркового дисциплін ВКЗ 1.1., ВКЗ 1.2., ВКЗ 1.3., ВКЗ 1.4. і ВКЗ 1.5. 2. Доцільним є подальше удосконалення ОП з точки зору забезпечення набуття здобувачами навичок soft skills. ЕГ радить збільшити кількість ОК, які направлені на формування соціальних навичок (можливо навіть шляхом включення деяких вибіркового дисциплін до обов'язкових. Наприклад, ОК "Основи ділового економічного спілкування" зробити обов'язковою). 3. ЕГ рекомендує збільшити переглянути співвідношення аудиторних занять з самостійною роботою з окремих дисциплін фахового спрямування (Фінансове право, Банківська система, Соціальне страхування).

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

На основі аналізу підкритеріїв відповідності за Критерієм 2 експертна група констатує відповідність виконання підкритеріїв діючим вимогам. Наведені недоліки (дублювання тем окремим вибіркового дисциплінами, формування навичок soft skills за рахунок або вибіркового дисциплін або через участь студентів у проєктах, ініційованих студентським самоврядуванням) є некритичними і несистемними, швидко усуваються і не впливають на рівень відповідності. Разом з тим, експертна група констатує відсутність позитивних сторін, які б можна було рекомендувати у якості прикладу іншим ЗВО.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/6025_%D0%9F%D1%80%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%9B%D0%9D%D0%90%D0%A3%202020.pdf), вони є чіткими та зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Терміни та порядок прийому заяв та документів, порядок конкурсного відбору та зарахування вступників на ОП, оприлюднення рейтингових списків абітурієнтів відповідають чинними нормативним документам, що підтверджується і спілкуванням у фокус-групах з керівництвом Університету.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У Правилах прийому визначена процедура вступу абітурієнтів на ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» із зазначенням форм, термінів та вартості навчання. Для конкурсного відбору осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають на перший курс для здобуття ступеня бакалавра, зараховуються бали сертифіката(ів) зовнішнього незалежного оцінювання (результати вступних іспитів) з трьох конкурсних предметів, а саме: українська мова (к 0.35), математика (к 0.3) та іноземна мова або географія/ історія України або біологія (к 0.25) . Також в Університеті здійснюють прийом на скорочений термін навчання на основі ОР «Молодший спеціаліст». Правилами прийому для таких осіб було передбачено наявність сертифіката(ів) зовнішнього незалежного оцінювання (результати вступних іспитів) з двох конкурсних предметів, а саме: українська мова, математика або історія України. Обов'язковим також був фаховий іспит. На сайті Університету оприлюднена програма фахового іспиту для спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/6221_%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8,%20%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9E%D0%A1%20%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80.pdf). Під час спілкування у фокус-групі зі здобувачами, студентом, який навчається за скороченим терміном навчання, було підтверджено інформацію про те, що він здавав фаховий іспит зі спеціальності при вступі. Також отримано інформацію, що абітурієнт був знайомий з програмою фахового іспиту (здобувач навів декілька тем, які дійсно були включені до програми фахового іспиту).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання в інших закладах вищої освіти в Львівському національному аграрному університеті регулюється цілим переліком локальних документів: «Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін)» від 21.03.2017 р. № 50; «Положенням про порядок відрахування, поновлення та переведення здобувачів до ЛНАУ»; «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність ЛНАУ». Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема за кордоном, регулюється у «Положенні про порядок визнання іноземних освітніх документів Вченою радою ЛНАУ» (затверджено наказом № 151 від 10.07.2017р.). Всі ці документи є у вільному доступі на сайті Університету (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Під час спілкування з гарантом встановлено, що на даній ОП за період її реалізації не було випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Водночас, здобувачі знайомі з порядком вихнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Також під час спілкування зі здобувачами було отримано інформацію, що вони проінформовані про дану можливість як працівниками Університету так і через розміщення відповідних внутрішніх нормативних документів на сайті у вільному доступі.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється «Тимчасовим положенням про порядок визнання у Львівському національному аграрному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній освіті», що оприлюднене на офіційному веб-сайті ЗВО (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). Спілкування у фокус-групах зі здобувачами підтвердило їх обізнаність з процедурами визнання результатів, отриманих у неформальній освіті. Водночас, зважаючи на поширеність дистанційного навчання через карантинні заходи, а також збільшення різноманітних освітніх платформ, ЕГ рекомендує гаранту звернути увагу на популяризацію серед здобувачів освіти поза межами Університету, у тому числі, і за рахунок визнання результатів такого навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому до ЗВО є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті університету. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Існуючі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими, зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1. Практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті слабо розвинута. Рекомендації: 1. ЕГ рекомендує гаранту звернути увагу на популяризацію серед здобувачів освіти поза межами Університету, у тому числі, і за рахунок визнання результатів такого навчання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Дана ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з несуттєвими недоліками. Разом з тим, відсутність серед здобувачів вищої освіти практик застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, з огляду на її велике практичне значення дозволяє експертній групі встановити рівень відповідності за критерієм В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Структура навчання на ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» для підготовки здобувача освітнього ступеня «бакалавр» згідно з Положення про організацію навчального процесу_2020.doc, в ЗВО «Львівський Національний Аграрний Університет» включає такі основні форми навчання: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи. Методи навчання в даному документі не прописані. Аналіз змісту силабусів дисциплін в справі свідчить про широкий спектр комбінації лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань та використанням кейс-методів, ділових ігор за спеціалізацією, що розвивають комунікативні та лідерські навички і вміння працювати в команді, як і заявлено в ОПП. Але посилянь в силабусах на дистанційні курси не виявлено, що ускладнює навчання здобувачів в умовах карантину. Також відсутні рекомендації щодо можливості використання при опануванні дисципліни різних форм і платформ неформальної освіти (ВУМ, Prometheus). Викладання в умовах карантину здійснюється з використанням дистанційних технологій. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через електронну пошту, месенджер Viber, відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype), форуми, чати тощо. Інтерв'ю здобувачів вищої освіти свідчить про застосування студентоцентрованого підходу до формування освітнього простору, де панують принципи свободи слова і творчості. Під час спілкування з здобувачами з'ясовано, що викладачі використовують різноманітні методи та форми навчання, які у цілому сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. За інформацією, наданою викладачами та здобувачами, перед початком вивчення кожної дисципліни надається інформація щодо форм і методів навчання, які залежать від цілей, мети, компетентностей та результатів навчання для цих дисциплін. Під час інтерв'ювання здобувачів виявлено, що використання нестандартних та інноваційних методик сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу. Рівень задоволеності здобувачів методами навчання та викладання визначається шляхом щорічного опитування. Зі спілкування зі здобувачами та гарантом з'ясовано, що останній раз вони були опитані протягом листопада-грудня 2019 року. До опитування було залучено 131 студент (50% від контингенту)- денної та заочної форми навчання. За результатами опитування (4 анкети) на сайті розміщено: результати та зроблені відповідні висновки щодо врахування результатів опитування. На запит був надано протокол кафедри з розглядом іншого (квітень- травень) анкетування (15 запитань, одна анкета, 125 учасників -здобувачів денної та заочної форми навчання)-протокол №13 від 18 червня 2019 року. За результатами цього опитування анкета здобувачів була ґрунтовно удосконалена.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Базовий доступ до інформаційних ресурсів щодо організації освітнього процесу забезпечує сайт ЗВО. Учасники освітнього процесу можуть ознайомитись із ОП " Фінанси, банківська справа та страхування" на сайті, навчальний план представлено на офіційній сторінці кафедри. Інформація щодо порядку та критеріїв по окремих освітніх компонентів представлена для ознайомлення у вигляді силабусів (в звіті про самоаналіз), на сайті ЗВО Навчально-методичне та інформаційне забезпечення спеціальностей, що ліцензуються та акредитуються ; на сторінці кафедри - доступ є, але інформація не структуровано щодо ОПП різного рівня. Всі матеріали представлені без підпису та печаток. Вибірковий аналіз силабусів освітніх компонентів свідчить про наявність невідповідності представленого матеріалу у вигляді силабуса в самоаналізі "Фінанси, гроші та кредит" РПНД "Теорія фінансів" на сторінці кафедри. ЕГ виявила, що в робочих програмах дисциплін, які є обов'язковими компонентами ОП "Фінанси, банківська справа та страхування", програмні результати та компетентності, що подані в ОП не вказані взагалі .Вибірковий аналіз

силабусів освітніх компонентів Навчально-методичне та інформаційне забезпечення спеціальностей, що ліцензуються та акредитуються свідчить про те, що вони містять анотацію та опис змісту, компетентності, програмні результати, структуру та тематичний план дисципліни, самостійну роботу студентів та критерії оцінювання. Критерії оцінювання теоретичних знань, практичних занять, самостійної роботи відсутні, наведені лише критерії підсумкового контролю. Для дисциплін (наприклад "Банківська справа та банківські операції") Навчально-методичне та інформаційне забезпечення спеціальностей, що ліцензуються та акредитуються що мають курсові роботи, в силабусах не подана інформація про критерії її оцінювання. Але опитування студентів підтвердило, що студенти мають інформацію про доступ до силабусів, ознайомлені з ними. За свідченням студентів та академічного персоналу у фокус-групах цю інформацію також здобувачі отримують, а викладачі надають при проведенні занять.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

За інформацією, отриманою з самоаналізу та від опитування у фокус-групах із здобувачами та академічним персоналом, додаткового запиту наукових звітів за останні 3 роки студенти беруть активну участь у роботі наукових гуртків, у наукових конференціях та інших заходах, які передбачають проведення наукових досліджень. Наукова бібліотека (за інформацією з сайту) має Збірник матеріалів Звітної студентської наукової конференції 2019 року. Наприклад, Студентський науковий гурток кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування» працює в межах наступної тематики: «Вдосконалення фінансово-кредитного механізму аграрних підприємств». Студенти-науковці беруть активну участь у роботі семінарів, конференцій, олімпіад, які проводились як у ЛНАУ, так і за його межами. До наукового гуртка активно залучаються учні Львівського економічного ліцею та аграрних коледжів, що є прикладом гарної практики. За результатами II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади студентка у 2019 Фін-31 Тимків І. була нагороджена Дипломом III ступеня. Студентка Фін-12(сп) Мар'яна Мисак перемогла у стипендіальній програмі «Нове зернятко». Мотивацією для переможців для ведення наукової та практичної діяльності у різних напрямках на базі «Агропродсервісу» спільно з провідними спеціалістами компанії є отримання протягом шести місяців (січень-червень) у 2019 році щомісячної стипендії від компанії «Агропродсервіс» у розмірі 2000 грн. 5 02 квітня 2019 року відбувся захист наукових робіт фіналістів II конкурсу соціального проекту для студентів України «Scholarship in Ukraine» в м. Дніпрі, у якому студентка гр. Фін-22 СП Інна Тимчишин здобула перемогу в фінансово-економічному напрямку і виборола почесне II місце, а також отримала грошову винагороду від організаторів заходу. В рамках святкування Всесвітнього тижня грошей в Україні – 2019 (Global Money Week – 2019), за результатами онлайн-голосування та оцінки журі переможцями конкурсу стали студенти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» ЛНАУ Назарій Громик та Марта Заплатинська, які були нагороджені Дипломом за I місце та грошовою винагородою і цінними подарунками. Команда «Фінансисти» перемогла у Всеукраїнському онлайн-хакатоні з фінансової грамотності «Грошофаги та як їх приборкати?» та нагороджена дипломами переможців і цінними подарунками. Здобувачі підтвердили також свою участь у написанні наукових статей разом з НПП кафедри. Керівництво ЗВО під час бесіди зазначило, що шукає можливість безкоштовної участі студентів у конференціях. Таким чином, при реалізації ОП забезпечується поєднання навчання та досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП мають значний досвід наукової та практичної роботи (в середньому понад 10 років), що проявляється не тільки в наукових публікаціях, а й у співпраці з різними підприємствами. Але фактів стажування викладачів у фінансово-кредитних установах не виявлено. На запит таких програм стажування не представлено. 4 викладача мають досвід практичної роботи за фахом, що дозволяє їм удосконалювати зміст своїх дисциплін з урахуванням сучасного практичного досвіду. Досвід участі у багатьох наукових та практичних заходах слугує підґрунтям для впровадження його в навчальний процес. Здобувачі підтвердили, що НПП кафедри при викладанні дисциплін враховують сучасні наукові досягнення та сучасні практики. У процесі спілкування з академічним персоналом визначено, що оновлення дисциплін за потреби. Кожен викладач регулює цей процес самостійно з урахуванням вимог «Положення про організацію освітнього процесу». Але, вибіркового аналізу методичного забезпечення освітніх компонентів не підтвердив зміни у змісті курсу, або просто не зафіксовано перезатвердження робочих програм. Програма фахового іспиту (з 7 дисциплін) на сторінки кафедри не представлена <http://lnau.edu.ua/lnau/files/navmetfin2020.rar>.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Згідно з Стратегією інтернаціоналізації ЛНАУ (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>), НПП є учасниками міжнародного НД проекту «Транскордонне співробітництво як вектор розвитку малого та середнього бізнесу України з країнами V-4». Налагоджена співпраця з міжнародним відділом Старопольської школи Вищої в м. Кельце (Польща) щодо участі в проекті Erasmus+ (КА1: Навчальна мобільність: кредитна та ступенева мобільність); Природничо-гуманітарним університетом в Седльце (Польща); Університетом економіки в Бидгощі (Польща); Білоруським державною сільськогосподарською академією м.Горкі (Білорусь). Одним з пріоритетних напрямів розвитку співпраці із закордонними партнерами є підвищення кваліфікації НПП. 12 викладачів проходили

міжнародне довгострокове стажування у Старопольській вищій школі м.Кельце (Польща). Програма стажувань, яка була надана на запит експертів, підтверджує стажування у напрямку спеціальності. Кафедра не має програму «гостьових» професорів, що передбачає візити провідних дослідників і викладачів терміном від кількох днів до півроку з метою читання лекцій, участі в наукових дослідженнях, сезонних школах, а також інших видів академічної діяльності. Але ведуться переговори з партнерами (Литва) щодо запрошення лекторів саме на цю програму. Здобувачі ОП мають змогу взяти участь у діючих проектах. Згідно з інформацією, поданою на запит експертів існують діючі - 34 угоди, які укладені ЛНАУ. Практично всі вони безстрокові (Університет економіки в Бидгощі, Жешувський університет, м.Жешув, Старопольська Вища школа в Кельцах, Польща). Водночас, співбесіди зі здобувачами та академічним персоналом засвідчили, що міжнародна співпраця саме у межах ОП потребує посилення саме в частині організації подвійних дипломів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Наявність результативної практики поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. Використання якісної практики опитувань здобувачів щодо форм та методів навчання. Потужні міжнародні комунікації ЗВО та наявність міжнародних стажувань відповідно профілю кафедри у більшості НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. Відсутність комплексного дистанційного підходу до навчально-методичного супроводження дисциплін ОПП 2. Недосконала форма представлення навчально-методичного забезпечення ОПП на сайті. 3. Низький рівень залучення студентів до міжнародних програм. Рекомендації: 1.Удосконалити в ЗВО систему дистанційної освіти шляхом створення повноцінних дистанційних курсів навчальних дисциплін ОПП та розміщенні їх на платформі Moodle. 2. Впорядкувати розміщення та якість навчально-методичного забезпечення на сайті Університету та сторінці кафедри. 3.Запровадити програми “гостьових лекторів” з фахових дисциплін (можливо онлайн формат) та розглянути можливість організації програми подвійних дипломів з європейськими партнерами.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

В цілому всі підкритерії Критерію 4 характеризуються загальною відповідністю, суттєвих недоліків не виявлено. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей і програмних результатів навчання, а регулярне опитування здобувачів і роботодавців забезпечує можливість покращення та удосконалення ОП. Проте, слід докласти зусиль для удосконалення якості навчально-методичного забезпечення та забезпечити зручне розміщення на сайті. Рекомендується продовжувати роботу щодо розвитку дистанційних технологій навчання, а також удосконалити наявне міжнародне співробітництво. Експертна група вважає, що усі підкритерії загалом виконуються і Критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти визначені: Положення про критерії оцінювання Положення про критерії оцінювання та Положення про організацію освітнього процесу у ЛНАУ (Положення про організацію освітнього процесу). Зазначено, що у навчальному процесі використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, підсумковий та відстрочений. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою. Критерії оцінювання навчальних досягнень викладені в робочих програмах навчальних дисципліни та силабусах навчальних дисциплін, як розміщені сайті Університету. <http://lnau.edu.ua/lnau/files/sylabus072%20.rar>; <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/navrobkaffin.html> Вивчення змісту силабусів дисциплін членами експертної групи дозволило зробити висновок, що критерії оцінювання знань відрізняються за окремими дисциплінами, проте відповідають вимогам Положення та є зрозумілими для студентів. З метою більшої прозорості

вимог до окремих освітніх компонентів рекомендовано структурувати та включати критерії оцінювання кожного виду заняття до силабусів та робочих програм дисциплін. Спількування зі здобувачами вищої освіти засвідчило, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання з окремих дисциплін для них є загалом чітко сформульованими та зрозумілими, оскільки вони їх розглядають із кожним викладачем на перших заняттях і, за необхідності, вони можуть отримати за ними додаткові роз'яснення від викладачів. Контрольні заходи освітнього процесу здійснювалися протягом весняного семестру із застосуванням дистанційних технологій навчання в спеціалізованому сервісі Moodle або GoogleClass за умови авторизованого доступу до інформаційно-комунікаційних інструментів організації дистанційного навчання. Але практика “зовнішнього екзаменатора” не використовується.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до НП для ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» підсумкова атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі комплексного екзамену з фаху. Інформації про методичні рекомендації щодо проведення екзамену, критерії оцінювання на сайті не знайдено. В самоаналізі наведено Програма, що відповідає Положенню про організацію освітнього процесу та вимогам Стандарту. Підсумкова атестація за ОП, що акредитується вже проводилася. Протоколом кафедри №13 від 18 червня 2019 року розглянути результати атестації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регулюються :Положення про організацію освітнього процесу, Положення про критерії оцінювання ,а також силабусами (робочими навчальними програмами) курсів. Процедура проведення контрольних заходів є чіткою та зрозумілою, як і самі критерії підсумкового оцінювання. Курсові роботи оцінюються за результатами їх захисту перед комісією, до складу якої входить щонайменше два науково-педагогічні працівники (у т.ч. керівник роботи, який заповнює відомість та залікову книжку), до початку екзаменаційної сесії. Екзамени та заліки мають право відвідувати й перевіряти на відповідність вимогам Закону України «Про вищу освіту» ректор Університету, перший проректор, начальник навчального відділу, декан факультету, завідувач кафедри та уповноважені на це працівники служби першого проректора. Спірні питання з проведення екзаменаційних сесій розглядає апеляційна комісія, права, обов'язки та персональний склад якої визначаються розпорядженням декана факультету. Під час інтерв'ювання - здобувачі вищої освіти, викладачі змогли пояснити порядок визначення підсумкової оцінки за дисциплінами, де передбачено іспит. Проте студенти не мали скарг щодо процедур оцінювання чи їх не об'єктивності. Процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження регламентуються Положення про організацію освітнього процесу.. Випадків їх застосування, за словами гаранта та викладачів не було. Положення про організацію освітнього процесу, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Антикорупційна програма ЛНАУ, (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/protydijakor.html>ЛНАУ) забезпечує прозорість, неупередженість оцінювання досягнень здобувачів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Забезпечення академічної доброчесності регламентується:Положення про академічну доброчесність, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про процедуру впровадження антиплагіатної системи в Львівському національному аграрному університеті При зустрічі з викладачами щодо пояснення механізму протидії плагіату у курсових роботах, тезисах, наукових роботах - надано чітку відповідь, що здобувач самостійно використовує безкоштовні ресурси у вільному доступі, що є не досконалою формою перевірки. Випускні дипломні роботи ОП не передбачені. За результатами спілкування з представниками сервісних служб (навчального відділу, бухгалтерії) з'ясовано, що студент самостійно сплачує послуги (100 грн. за перевірку до 200 тис символів) по перевірці роботи на запозичення через спец програму. Від придбання програми для безкоштовного користування здобувачами ЗВО утримується мотивуючи це складністю тендерної процедури. Механізм моніторингу дотримання академічної доброчесності в ЗВО існує. На кафедрі також є група забезпечення якості в складі 3 осіб, яка слідкує за питаннями академічної доброчесності. Інтерв'ювання студентів показали, що вони інформовані щодо таких понять як плагіат та академічна доброчесність, але не досить чітко орієнтуються щодо процедури перевірки на плагіат та відсотку допустимих запозичень За результатами спілкування зі здобувачами та викладачами: популяризація дотримання академічної доброчесності здійснюється через куратора групи (починаючи з першого курсу) та кожним викладачем на кожній дисципліні. Для додаткової популяризації академічної доброчесності в умовах дистанційного

навчання може бути рекомендовано використання в освітньому процесі спецкурсу з академічної доброчесності на платформі PROMETHEUS. З організаційної точки зору можливо запровадження студентського Гаранту ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У закладі вищої освіти існують чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Відсутність скарг з боку здобувачів вищої освіти щодо процедур оцінювання чи їх необ'єктивності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1 Недосконала політика академічної доброчесності в частині обмеженість технологічних рішень як інструментів протидії порушенням академічної доброчесності та форм популяризації цього процесу. 2 Нечітка структура критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти 3. Відсутність критеріїв оцінювання та методичних рекомендацій до проведення атестації у формі кваліфікаційного іспиту на сайті ЗВО та сторінці кафедри. Рекомендації: 1. Удосконалити політику академічної доброчесності ЗВО відповідно до Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджені Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року (протокол № 11). Для додаткової популяризації академічної доброчесності в умовах дистанційного навчання може бути рекомендовано використання в освітньому процесі спецкурсу з академічної доброчесності на платформі PROMETHEUS. З організаційної точки зору можливо запровадження в структурі органів студентського самоврядування посади студентського Гаранту ОП. 2. З метою більшої прозорості вимог до окремих освітніх компонентів рекомендовано структурувати та включати критерії оцінювання кожного виду або форми заняття до силябусів та робочих програм дисциплін та визначати формат застосування дистанційних технологій при проведенні контрольних заходів. 3. Розмістити методичні рекомендації до проведення атестації у формі кваліфікаційного іспиту (можливо з використанням технологій дистанційного навчання) на сайті ЗВО та сторінці кафедри.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками Критерію 5, але потребує удосконалення в частині відповідності підкритеріям 5.1, 5.2, 5.4, а саме: удосконаленню технологічних рішень політики академічної доброчесності; структурування критеріїв оцінювання; розміщення на сайті відповідної документації. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 5 (з несуттєвими недоліками).

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ОП реалізується на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування. Аналіз таблиці 2 Відомостей про самооцінювання та зустріч з викладачами, які задіяні на ОП (11 осіб), засвідчили відповідність викладачів дисциплінам, які вони викладають, та їх професіоналізм. Зважаючи на насиченість навчального плану, до підготовки фахівців задіяні представники економічного факультету (19 осіб), та ще 3 факультетів (5 осіб). Аналіз складу викладачів, задіяних до реалізації ОП засвідчив: наявність публікацій у журналах англійською мовою, які входять до провідних наукометричних баз, монографій, посібників. Викладачі кафедри за період 2011-2020 року мають 12 наукових праць в журналах, які входять до наукометричних баз Scopus та WoS. Аналіз відповідності академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників дисциплінам, які вони викладають, показав, що серед задіяних на ОП викладачів кафедри 2 викладача мають науковий ступінь кандидата економічних наук за

спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа і страхування». Більшість науково-педагогічних працівників мають наукові ступені або повну вищу освіту за суміжними спеціальностями, їх академічна кваліфікація може бути підтверджена наявністю наукових публікацій за напрямом дисциплін навчального плану. Викладачі мають цифрові ідентифікатори (Researcher ID, ORCID, Scopus Author ID, Google Scholar), індекси цитування та h-індекс. Але вони не розміщені на сторінці кафедри. За інформацією, отриманої від гаранта під час спілкування, 4 викладача кафедри володіють англійською та польською мовами та мають відповідні сертифікати B2 Чотири науково-педагогічних працівники мають досвід практичної діяльності зі спеціальності. В Стратегії розвитку кафедри заплановано: введення окремих спецкурсів з викладанням іноземною мовою та підготовка докторських дисертацій. Аналізуючи науковий потенціал кафедри може бути рекомендовано посилення наукового потенціалу кафедри шляхом підготовки викладачами ґрунтовних наукових досліджень. Професійна кваліфікація викладачів забезпечується проходженням стажувань, які впродовж останніх 5 років пройшли практично всі задіяні на ОП науково-педагогічні працівники. Проте стажування були пов'язані з набуттям закордонного досвіду: стажування у Старопольській вищій школі м.Кельце (Польща) або організації роботи спорідненої кафедри (стажування в ЛНУ ім. І.Франка. Стажування викладачів у фінансово- кредитних установах та отримання навичок, безпосередньо пов'язаних з досягненням визначених ОП програмних результатів навчання не виявлено. Викладачі кафедри також не беруть участі в громадських професійних організаціях, наприклад, Академії економічних наук України З огляду на це, при складанні плану стажувань у майбутньому доцільно орієнтувати викладачів на такі стажування відповідно профілю ОП. Експертна група вважає, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених нею цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору викладачів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників відбувається на підставі Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>. Під час спілкування вдалося з'ясувати, яким чином проводиться ця процедура. Процедура добору є прозорою та регламентує всі етапи процесу заміщення вакантних посад. Під час зустрічі з викладачами ними підтверджено прозорість конкурсного відбору та знання необхідних критеріїв для участі у конкурсі. Зарахування на роботу викладачів відбувається на основі контракту або строкового договору. За інформацією від начальника відділу кадрів у вересні 2020р. був проведений конкурс на заміщення вакантних посад завідувача та з доцентів кафедри фінансів, банківської справи та страхування. Строк укладення контрактів встановлено 3-5 років. При проходженні по конкурсу враховувались особисті результати викладача. Однак, інформація про проведення рейтингів викладачів на сайті відсутня. Відсутнє оцінювання викладачів і студентами в Анкеті здобувачів освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування». Положення не передбачає врахування при проведенні конкурсів результатів внутрішніх рейтингів чи анкетувань студентів. За інформацією, отриманою за зустрічі членів експертної групи з науково-педагогічними працівниками, конкурси на заміщення вакантних посад відбуваються прозоро. Науково-педагогічні працівники на зустрічі підтвердили факт своєчасного донесення керівництвом інформації про вакантні посади та оголошення конкурсного відбору на ці посади. На думку експертної групи, процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації освітнього процесу відбувається переважно шляхом їх включення до складу розробників ОП (Головач О.), залучення до проведення практичних занять з фахових дисциплін (Гаврилів О.,Ляринович М. Бесага О. та інші). Однак до участі в роботі екзаменаційної комісії з атестації у формі кваліфікаційного іспиту зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» кафедра роботодавців не залучає. Кафедра має 67 діючих угод з фінансово-кредитними установами та банками щодо проходження виробничої практики студентами. В умовах дистанційного навчання можливо рекомендувати участь здобувачів у стажуваннях , які провадять провідні банки-роботодавці в онлайн режимі (з отриманням відповідних сертифікатів). Роботодавці, зокрема, залучаються до обговорення ОП. Представники роботодавців, запевнили під час зустрічей, що надають свої рекомендації з оновлення освітньої програми. Активна співпраця з АТ « Ощадбанк». 21 лютого 2020 року відбувалась зустріч з роботодавцями https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3553088781432450&id=202327113175317 Експертна група мала змогу пересвідчитися на зустрічі з роботодавцями (заступник директора Львівської обласної ПАТ АБ «Укргазбанк»- Шмигельський Т.І.; начальник Личаківського відділу обслуговування громадян в м. Львів (сервісний центр)- Бесага О.М.; заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА - Гончаренко Л.В.; керівник сектору з навчання Західного регіону АТ «Ощадбанк» - Томків О.М) про плани щодо подальшого розширення напрямків співпраці з кафедрою щодо оновлення освітньої програми. Рекомендовано розглянути можливість створення ендаумент-фонду с залученням роботодавців, запровадити практику призначення кращим здобувачам додаткових стипендій та грантів від роботодавців.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Інформація щодо залучення професіоналів до проведення занять сайті та в соціальних мережах. Інформація підтверджена на зустрічах з фокус-групами. Новини кафедри на сайті університету: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/news.html> Посилання на ФБ: <https://www.facebook.com/407423150090495/posts/655518671947607/> https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3553088781432450&id=202327113175317
<https://www.facebook.com/407423150090495/posts/607375060095302/> https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=576165889882886&id=407423150090495
<https://www.facebook.com/407423150090495/posts/576171269882348/>
<https://www.facebook.com/407423150090495/posts/576165889882886/>
<https://www.facebook.com/407423150090495/posts/553583208807821/>
<https://www.facebook.com/407423150090495/posts/507603250072484/>
<https://www.facebook.com/407423150090495/posts/442458879920255/>
<https://www.facebook.com/407423150090495/posts/407700243396119/>
<https://www.facebook.com/407423150090495/posts/407686583397485/> До "Карантинний "період навчання характеризується фактами залучення до аудиторних занять практиків-професіоналів. Так, наприклад, 26 березня 2019 року в межах святкування Всесвітнього тижня грошей в Україні у 2019 р. (Global Money Week – 2019) кафедрою фінансів, банківської справи та страхування організовано науково-практичний семінар на тему: «Стан та перспективи розвитку пенсійного страхування і пенсійного забезпечення в Україні». за участю: О.Бесага – начальника відділу обслуговування громадян у м. Львові «Сервісний центр»; С. Петрушко – заступника начальника управління застосування пенсійного законодавства, начальник відділу контролю за додержанням законодавства з питань пенсійного забезпечення Головного управління ПФУ у Львівській області; Г. Скоропад – начальника відділу обслуговування громадян у м. Жовква «Сервісний центр». Практичне заняття з дисципліни "Казначейська справа" для студентів спеціальності " Фінанси, банківська справа та страхування" на базі Головного управління Державного казначейства України у Львівській області було організовано у березні 2019 року. 6 листопада 2019 року на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування відбулася публічна лекція на тему: „Сучасні тенденції розвитку банківської системи України», для студентів економічного факультету. Лекцію проводили регіональний менеджер по підбору персоналу АТ „Ощадбанк” Ляринович М. та головний фахівець відділу підбору і адаптації персоналу АТ „Кредобанк” - Шири О. Активність щодо залучення до проведення занять в дистанційному режимі не підтверджена. Але при спілкуванні роботодавці таку можливість співпраці підтвердили.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО є укладені угоди з понад 25 закордонними партнерами, в тому числі зі Старопольської вищої школою м.Кельце (Польща) та вітчизняними ЗВО - ЛНУ ім. І.Франка, у відповідності до яких викладачі можуть проходити там стажування (підвищення кваліфікації). Аналіз складу НПП групи забезпечення ОП, документів, які надала адміністрація ЗВО, а також результати спілкування з викладачами та ректором Університету засвідчив, що практично вся кафедра пройшла міжнародне стажування у Старопольській вищій школі м.Кельце (Польща); (2019р.), інші викладачі проходять підвищення кваліфікації та стажування в ЛНУ ім. І.Франка (надані скани програм стажування). Стажування викладачів у фінансово- кредитних установах не практикується. Фінансових можливостей для фінансування підвищення кваліфікації викладачів даної спеціальності, оплати публікацій , насамперед, за кордоном, університет не має. Але знаходить варіанти безкоштовної організації такого виду мотивації за рахунок довгострокових партнерських відносин з європейськими вузами. Професійний розвиток викладачів в частині опанування технологій дистанційного навчання здійснюється шляхом організації навчання викладачів на базі ЗВО щодо форм і методів дистанційного навчання (червень 2020). В цьому плані ЗВО може бути рекомендовано організація сертифікаційних (180 годин) курсів щодо опанування технологій дистанційного навчання та курсів щодо розвитку інновацій у технологіях дистанційного навчання Також наявна необхідність у подальшому професійному розвитку наукової школи кафедри шляхом підготовки докторів наук з числа наявного складу НПП, а також підготовки проектних заявок на конкурси та грантові програми, які фінансуються державою та іншими фондами та організаціями

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Основними інструментами стимулювання викладачів університету є: подяки ректора університету; заохочення у формі грошової премії; Почесна грамота.. При зустрічі з ЕГ викладачі ЗВО підтверджували, що отримали грамоти, подяки, премії. Грошових премій у 2019 не було . У Правилах внутрішнього трудового розпорядку, <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html> чітко визначено види заохочень. В цьому Положенні визначено порядок і дисциплінарного стягнення за порушення трудової дисципліни. За словами ректора такі випадки трапляються. Колектив оновлюється, є випадки не продовження контрактів у зв'язку з його невиконанням. Колективний договір <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html> передбачає можливість матеріального стимулювання творчої праці та педагогічного новаторства викладачів Стимулювання викладацької майстерності нематеріального характеру передбачено також Правилами внутрішнього трудового розпорядку для працівників. За інформацією отриманою експертною групою на зустрічах із керівництвом, науково-

педагогічними працівниками проінформовані про підходи до стимулювання та задоволені функціонуванням чинної системи мотивації. Згідно з Положенням про рейтингування (НПП), кафедр і факультетів Львівського національного аграрного університету. передбачено, що рейтинги можуть бути підставою для стимулювання діяльності кафедр шляхом заохочення або зміцнення матеріально-технічної бази кафедри коштом університету. Зміцнення матеріально-технічної бази кафедри за даними головного бухгалтера проводилось. Приклади морального та матеріального заохочення НПП кафедри за останні 3-5 років (грамоти, подяки, нагороди тощо): За період 2016-2020рр. НПП кафедри нагороджені: преміями: 2017р. - Онисько С.М., Грицина О.В., Шолудько О.В. 2018р. – Грицина О.В., Марків Г.В., Шолудько О.В., Синявська Л.В. Грамотами: Грицина О.В. (2019р.), Шолудько О.В. (2016р.), Східницька Г.В. (2020р.), подяками: Шолудько О.В. (2019р.), Агрес О.Г (2017, 2018, 2019р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Виходячи з наданої інформації, кваліфікація викладачів повністю відповідає певним дисциплінам. Процедури конкурсного відбору є прозорими. Існує система матеріального і морального заохочення викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: 1. Форми залучення роботодавців до організації освітнього процесу, особливо в умовах дистанційного навчання, носять обмежений характер. Рекомендовано: 1. Удосконалити процедури залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу та пошук нових форм співпраці.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками щодо: відповідності кваліфікації викладачів певним дисциплінам, прозорості конкурсного відбору викладачів, системи матеріального та морального заохочення викладачів. Недостатній рівень узгодженості за підкритеріями, які передбачають різні форми співпраці з роботодавцями. Але, виходячи з релевантності та на основі зібраних і проаналізованих фактів та доказів, у тому числі й при здійсненні акредитаційної експертизи, експертна група констатує, що освітня діяльність за цією програмою щодо усіх підкритеріїв і Критерію 6 загалом відповідає рівню В із несуттєвими недоліками, що можливо усунути у короткий термін.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група ознайомилася з відео, яке було надано і прокоментовано на зустрічі гарантом ОП 072 “Фінанси, банківська справа і страхування”, оцінила матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ЛНАУ. У головному корпусі університету розміщені економічний факультет, адміністративно-структурні підрозділи університету, де працює Вчена рада, науковий сектор, бібліотека, читальний зал, лекційні зали і комп’ютерні класи. На факультеті налічується 65 комп’ютерів, які розміщені в різних навчальних аудиторіях. Навчальний кабінет кафедри Фінансів оснащено комп’ютерами, в якому є бібліотечний фонд, зібраний з-понад 500 підручників і посібників. Є сформована власна колекція грошей. Позитивним моментом є те, що у гуртожитку вільний доступ до Wi-fi мережі. ЗВО демонструє спеціальне використання матеріально технічних ресурсів. Проаналізувавши проведене анкетування у навчальному закладі (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/6569_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2%20%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%BD%D1%81%D0%B8.pdf) можна сказати, що освітній процес, комфортні умови для побуту і відпочинку здобувачів забезпечуються на належному рівні. Навчальний процес за ОП здійснюється у навчальних корпусах зі спеціалізованими аудиторіями і в спортивному комплексі. Здобувачі освіти мають можливість використовувати ресурси наукової бібліотеки, навчальних аудиторій, методичних кабінетів університету, як на паперових, так і електронних носіях, а також веб-

ресурси ЛНАУ. Під час спілкування з викладачами експертною групою було з'ясовано, що студент має змогу ознайомитись з навчально-методичними комплексами щодо навчальних дисциплін на сайті, а саме методичними рекомендаціями. При спілкуванні зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що в університеті у вільному доступі функціонує електронна бібліотека, якою студенти можуть користуватися під час дистанційного навчання. На кафедрі є достатня кількість рекомендованої літератури, на думку здобувачів, яка є актуальною. З методичними рекомендаціями по дисциплінах студенти ознайомлені і мають уявлення як буде викладатися як вибірково, так і основна дисципліна з ОП. Безкоштовний Wi-fi проведений в гуртожитках і на всій території університету. ЕГ вважає, що фінансові та матеріально-технічні ресурси у ЛНАУ забезпечують досягнення цілей ОП та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами інтерв'ювання, доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання і викладання в межах освітньої програми є вільним і безоплатним. Експертна група ознайомила з Стратегією розвитку ЛНАУ (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/2685_%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_2020-2025.pdf) і прийшла до висновку, що все необхідне для навчання, викладацької та наукової діяльності у ЗВО наявне. У результаті спілкування з фокус-групою викладачів було з'ясовано, що матеріально-технічна база сформована в університеті та НПП нею в цілому задоволені. Забезпечується вільний доступ до Бібліотеки й наявний електронний каталог, яким можуть користуватися як студенти, так і викладачі. Читальні зали оснащені безкоштовним доступом до мережі інтернет. В гуртожиток також у вільному безоплатному доступі функціонує система Wi-fi. Наявні доступні спортивні майданчики, стадіон і секції, де студенти можуть покращувати своє фізичне здоров'я.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертна група констатувала, що навчальні приміщення відповідають чинним нормам безпеки. Експлуатація будівель і споруд здійснюється відповідними підрозділами адміністративно-господарської частини. Але результати анкетування

(http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/6569_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2%20%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf) свідчать про те, що 26 % респондентів вважають рівень забезпеченості середовища достатнім. За участю наставників академічних груп здійснюється адаптація здобувачів до освітнього середовища через організацію виховних годин та їх залучення до участі в культурно-масових заходах, спортивних змаганнях, екскурсіях, допомоги у центрі академічного капеланства, що покращує психічне здоров'я здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Вирішення питань щодо навчання і побуту здобувачів, захисту їх прав та інтересів в ЛНАУ забезпечує адміністрація університету, Студентська самоврядна організація «Основа», рада молодих вчених ЛНАУ. Комунікація викладачів із здобувачами здійснюється безпосередньо під час занять та консультацій. До консультативної підтримки здобувачів долучаються випускники, що беруть участь у науково-практичних семінарах та конференціях університету, роботодавці під час організації круглих столів і виїзних занять, де вони діляться власним досвідом роботи в галузі. Соціальна підтримка здобувачів в ЛНАУ передбачає психологічні консультації, а за необхідності матеріальну та психологічну допомогу. З цією метою в університеті функціонують відділ організації виховної роботи, центр академічного капеланства. Консультування викладачами та кураторами, індивідуальні заняття та постійний зворотній зв'язок зі здобувачами, інтерактивне спілкування. Викладачі допомагають здобувачам у формуванні індивідуальних освітніх траєкторій, сприяють підвищенню рівня поінформованості у питаннях як навчального процесу, вибору спеціалізації та дисциплін, так і соціально-побутових потребах. За результатами анкетування 90% здобувачів позитивно оцінюють освітню підготовку в університеті (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/6569_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2%20%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf), а також рівень соціальної, організаційної та інформаційної підтримки. У результаті спілкування з фокус-групою студентів було виявлено, що окрім періодичного анкетування, проводиться старостат, де кожний представник від групи може донести свою думку. Біля деканату є скринька довіри, у яку може кожен висловити свою пропозицію щодо навчання. Студентське самоврядування «Основа» також збирає запити і доводить до відома керівництва. Бере участь у засіданнях кафедр і Вченої ради факультету. В університеті функціонує гаряча лінія. У тому числі пропозиції і скарги можна довести до відома адміністрації через студдекана. Наразі проводяться онлайн-зустрічі, консультації, надаються роз'яснення групам, щоб студенти отримували повний спектр підтримки як від

керівництва, так і викладачів. Соціальна підтримка студентів здійснюється капеланом, який відвідує виховні години, зустрічі, круглі столи. Психологічна підтримка може надаватися різним способом. Зустрічі у студентських гуртожитках також мають місце, за допомогою анкетування складалися теми кожної зустрічі. Експертні поїздки були організовані. В кожному гуртожитку перед зустріччю функціонувала скринька, можливо було надати анонімні питання. В цілому, ЕГ констатувала, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Експертна група відмітила те, що у ЗВО передбачена процедура підтримки, умови якої викладено в наказі No 98a від 07.05.2018р. «Про Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення у ЛНАУ», та додатку до наказу «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення у ЛНАУ» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>), що визначає дії по забезпеченню комфортності перебування здобувачів, яким необхідна допомога, а також створення умов для якісного їх обслуговування працівниками університету. За результатами спілкування з фокус-групою керівництва ЛНАУ, університет удосконалює інфраструктуру для людей з особливими потребами. Досвіду навчання за ОП осіб з особливими освітніми потребами не було. Педагогічна технологія мобільного навчання передбачає програму у формі індивідуального графіка. Для студентів, які не мають можливості відвідувати ЗВО, створені умови для здобуття освіти у повному обсязі за дистанційними технологіями.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЛНАУ визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій щодо сексуальних домагань, дискримінації та корупції. Ці засади підкріплюються Статутом навчального закладу (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/2574_%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%A2%D0%A3%D0%A2_2017.PDF) та Положенням про академічну доброчесність (http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5602_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83%20%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D1%83%20%D0%9B%D0%9D%D0%90%D0%A3.pdf). Розроблені внутрішні нормативні документи ЛНАУ: «Про забезпечення доступу до публічної інформації у ЛНАУ», «Інструкція з ведення діловодства в ЛНАУ» (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). У результаті спілкування з гарантом і НПП експертною групою було з'ясовано, що пункти Положення про академічну доброчесність обговорюються на кафедрі, куратори обговорюють їх зі студентами, спірні ситуації вирішуються шляхом мирних переговорів. Студенти можуть звертатися до капелана, щоб вирішити проблеми. На фокус-групі зі студентами експертною групою було встановлено, що здобувачі ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій. На виховній годині обговорюються теми, які турбують молодь щодо навчання разом із куратором. Скринька довіри функціонує на постійній основі. Центр академічного капеланства надає психологічну допомогу і допомагає у розв'язанні проблемних питань. Студенти не стикалися з проявами дискримінації та корупції за результатами опитування. Одна з анкет була пов'язана безпосередньо з інформуванням про будь-який конфлікт інтересів, але таких ситуацій не було виявлено. Проблем з навчальним процесом не було, але були висловлені пропозиції студентами, які живуть у гуртожитку стосовно встановлення бойлера. Ця ситуація була вирішена. У профкомі існують комісії по вирішенню спорів: житлово-побутова комісія, спортивна комісія та інші. Існує кабінет, у який студент можуть приходити зі скаргами, пропозиціями.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертна група пересвідчилася у тому, що безкоштовний доступ до мережі Wi-fi по всій території університету сприяє кращому навчанню студентів, у результаті оцінки анкетування і опитування. Центр академічного капеланства надає психологічну підтримку і допомагає у вирішенні конфліктних ситуацій. Педагогічна технологія мобільного навчання передбачає програму у формі індивідуального графіка для осіб з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: 1. Потребує вдосконалення реалізація права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. 2. Процедура опитувань студентів повинна проводитись частіше. Рекомендації: 1. Розробити план щодо оновлення матеріально технічного забезпечення. 2. Частіше проводити анкетування серед студентів для розуміння своєчасних потреб і вирішення ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення є достатніми для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Університет забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Заклад вищої освіти забезпечує необхідний рівень освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій прописані в нормативних документах. Експертна група вважає слабкі сторони не критичними, коригування яких можливе протягом короткого періоду і констатує відповідність цього критерію рівню «В».

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Експертна група ознайомилась з Положенням про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському національному аграрному університеті (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>). У розділі з “Порядок формування та затвердження освітніх програм” описана чітка процедура затвердження ОП. Розроблення ОП здійснюється працевдавцями, адміністративними та науково-педагогічними працівниками Університету, науковцями НАН України та іншими науковими установами, студентами тощо. ОП затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора. Моніторинг проводить Методична комісія та вчена рада факультету не рідше одного разу на рік. При потребі ОП може переглядатися до початку навчального року. У 2020р. у зв'язку із періодичними змінами законодавства у фінансовій сфері були внесені певні корективи, які стосувалися викладу окремих тем навчальних дисциплін, їх змістовного наповнення та кількості кредитів у порівнянні з ОП, яка була затверджена у 2019 році. Оновлення ОП було обумовлене зміною до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік”, а також змінами до Бюджетного та Податкового кодексів, що зумовило необхідність оновлення змісту навчальних дисциплін «Податкова справа та податкова система України» та «Бюджетна система». Перегляд видаткових статей Державного бюджету на 2020 рік, встановлення місцевих податків, внесення змін до місцевих бюджетів, міжбюджетних трансфертів та особливості складання розрахунків до прогнозів місцевих бюджетів зумовили необхідність оновлення змісту навчальної дисципліни «Публічні та місцеві фінанси». Згідно нової редакції Закону «Про цінні папери та фондовий ринок» зі зміною назви на Закон «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», розширення переліку фінансових інструментів, запровадження нових видів цінних паперів, виникла необхідність оновлення змісту навчальної дисципліни «Фінансовий ринок та операції з цінними паперами». Під час співбесіди з гарантом та науково-педагогічним персоналом експертна група дійшла висновку, що ОП була оприлюднена на сайті в лютому 2020 року. У березні її розглядали і затверджували на Методичній комісії факультету і на Вченій раді факультету із врахуванням пропозицій усіх стейкхолдерів. Частина зауважень була врахована, зі слів гаранта, а деяка частина була відтермінована до наступного перегляду ОП. На Вченій раді в червні згідно Наказу Ректора ОПП була введена з 1 вересня 2020 року. Періодичність перегляду ОП: щорічна. Програма відповідає Стандартам вищої освіти за спеціальністю 072 “Фінанси, банківська справа і страхування”.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до Положення про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському національному аграрному університеті (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>) до складу робочої групи з розробки програми можуть входити члени групи забезпечення, представники органів студентського самоврядування, аспіранти, докторанти. Потреби і позиція студентів враховуються за допомогою анкетування (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/navrobkaffin.html>) та обговорюються на засіданні органів

студентського самоврядування та студентській раді. 17.02.2020 р. на засіданні студентської самоврядної організації «Основа» розглядалося питання по внесення змін та доповнень до освітньої програми. Попередньо члени організації були ознайомлені з пропозиціями, які стосуються ОП та забезпечення її якості. За результатами розгляду було підтримано пропозицію щодо внесення змін та доповнень до ОП та навчального плану, зокрема дисципліни «Фінансовий моніторинг та фінансовий контролінг». Під час зустрічі з фокус-групою експертна група пересвідчилася, що студенти залучаються до забезпечення якості навчального процесу через роботу у складі вчених рад, комісій, також відповідно через студентську організацію «Основа» і студентський профком. У лютому 2020 року був оприлюднений проект ОП спеціальності 072, до цього проекту залучались студенти як і даної спеціальності, так і інших спеціальностей, зі слів здобувачів освіти. Зокрема, студенти можуть доповнювати та додавати пропозиції, надсилаючи запити на пряму до декана на кафедру, а також звертатися до профспілок та студентської організації. Під час спілкування зі студентським самоврядуванням експертна група констатувала, що студенти є активними учасниками як навчального процесу, так і формування ОП. На вчених радах факультету та університету також бере участь студентський декан економічного факультету. Удосконалення анкет і програми ОП, навчального плану студентів, проведення опитувань зі студентами спеціальності 072 після викладення ОП на сайт також мало місце. Пропозиції щодо вдосконалення ОП у результаті таких зустрічей: студенти хотіли б бачити дисципліну «Фінансовий моніторинг», була висвітлена така ідея навчальній групі. Пропозиція була внесена до навчального плану студентів. Серед інших побажань: хотілось би бачити більше виїзних занять з практичними моментами для розширення кола бачення спеціальності.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Відповідно до Положення про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському національному аграрному університеті (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>) до складу робочої групи з розробки програми можуть входити члени групи підприємств, організацій, установ – потенційних працевлаштувачів. Під час опитування фокус-групи з роботодавцями з'ясовано, що їх активно залучають до процесу періодичного перегляду ОП «Фінанси, банківська справа і страхування». У результаті зустрічі з фокус-групою стейкхолдерів експертна група з'ясувала, що роботодавці мають можливість ознайомитися з ОП 072 на сайті навчального закладу і під час проведення зустрічей. На кожній зустрічі можуть обговорюватися питання, пропозиції й побажання щодо ОП. ЛНАУ прислухається до побажань роботодавців і вони цим задоволені. Випускники навчального закладу долучаються до зустрічей зі стейкхолдерами для аналізу проблем, що наявні. Роботодавцям не вистачає дисциплін з навичками soft skills. ЕГ виявлено, що для роботодавців важливо, щоб в ОП містилися всі необхідні знання і навички, щоб вона була клієнтоорієнтована і була реальна у застосуванні знань у роботі. Рекомендація від роботодавців – вивчення специфічних програмних продуктів для полегшення майбутньої роботи, оскільки зараз розвивається диджиталізація і це є вкрай важливим аспектом. Також до розробки та удосконалення залучаються представники академічної спільноти – НПП інших університетів Львівщини. Під час роботи у фокус-групі ЕГ отримала підтвердження, що пропозиції та рекомендації представників академічної спільноти враховуються під час удосконалення ОП. Представник академічної спільноти наголосив на унікальності ОП у сфері агропромислового комплексу, це відчувалося завжди. Робота з випусковою кафедрою почалася з 2017 року і відбувалася щороку у частині компетентностей сучасних представників на світовому ринку. Обговорювалась динаміка розвитку підготовки фахівців, придатність до працевлаштування, структурно-логічної схеми підготовки фахівців по страхуванню у ході різних зустрічей з атестацією у 2019 році. Представник академічної спільноти пропонував ввести на бакалавраті випускні кваліфікаційну роботу, оскільки вона більш повно відображає компетентності студента і цей вид роботи дозволяє завершити підготовку, так як це повна вища освіта. Рецензія, яка була подана на ОП мала в собі багато пропозицій від академічної спільноти. Рекомендації стосувались формування вибіркової частини дисциплін. ЛНАУ зупинився на комбінованій стратегії, але запропоновано була більша кількість дисциплін. Включення відповідних компетентностей пов'язане з програмним забезпеченням. Унікальність ОП 072 в ЛНАУ повинна було вписана в компетентності навчання. Пропозиція: подумати про врахування своєї унікальності у процесах децентралізації, є громади у Львівській області, які дуже розвинені в агропромисловому секторі.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЛНАУ процедура збирання інформації щодо траєкторій працевлаштування та кар'єрного шляху випускників забезпечується навчальним відділом. Активну участь у зборі інформації щодо кар'єрного шляху випускників приймає Асоціація випускників, яку очолює колишній випускник Комар П.П. Щорічно проводяться зустрічі випускників ювілейних років, які дозволяють проаналізувати кар'єрний шлях випускників. Поряд із цим, випускники долучаються до рецензування ОП, надають консультації в процесі викладання предметів. Серед випускників спеціальності 7 кандидатів економічних наук, доцентів, фахівці банків та страхових компаній, фінансових органів та підприємств різних галерей економіки, зокрема сфери АПК (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/fik/skladfin.html>). У результаті зустрічі з фокус-групою студентів експертна група пересвідчилася, що в університеті є велика база стейкхолдерів, з якими співпрацює університет. Наприклад, банки Кредобанк і Ощадбанк, Державна казначейська служба України, а також філії Страхування Universal, співпраця з Фондом соціального страхування. Була зустріч із представниками цих відділень в ЛНАУ, де розповідали про сам процес роботи і надавали анкети для заповнення, щоб отримати інформацію від студентів старших курсів. Виробничу практику студенти 4 курсу проходили як у наявних стейкхолдерів, так і за власним бажанням здобувачів. Студенти задоволені можливістю реалізувати свої знання на практиці. Внутрішня потреба у

допомозі в працевлаштуванні здобувачів освіти відмічена керівником навчального відділу на зустрічі з експертною групою. Існує практика звернень роботодавців з проханням про направлення студентів на роботу у провідні аграрні структури. Університет сприяє організації круглих столів, зустрічей з студентів з роботодавцями щодо майбутнього працевлаштування. Відділ допомагає організувати зустрічі, комунікує з працевлаштувачами. Кар'єрні успіхи випускників прослідковуються на щорічних зустрічах. На кожному факультеті є відповідальна особа, яка організовує такі зустрічі і здійснюється анкетування щодо покращення ОПП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Експертна група ознайомилася з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛНАУ (<http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>), згідно з яким проводяться такі процедури щодо внутрішнього забезпечення якості ОП: контроль дотримання принципів доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ОП (анкетування студентів щодо проявів корупції на кафедрі); оцінювання здобувачами вищої освіти якості викладання шляхом опитування; контроль за оновленням і функціонуванням системи комп'ютерного тестування Moodle, аналіз відповідності базової освіти науково-педагогічних працівників профілю дисциплін; перевірка якості навчальних занять тощо. Згідно з даним Положенням в ЛНАУ Вченою радою Університету в рамках СВЗЯ створено Комісію з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. У результаті спілкування з відповідальною особою щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ЕГ з'ясувала, що до Комісії входять не тільки науково-педагогічний персонал університету, а й викладачі коледжів, які є структурними підрозділами ЛНАУ. Аналогічні комісії створені при Вчених радах факультетів, які розглядають і формують пропозиції щодо забезпечення якості. У результаті зустрічі з фокус-групою експертна група констатувала, що функція забезпечення якості у ЗВО покладена на навчальний відділ відповідно до Ухвали вченої ради, який фактично є відділом забезпечення якості. У ньому працює понад 10 працівників, в тому числі перший проректор, які відповідає за якість навчального процесу. Є багаторівнева система забезпечення якості на рівні ректорату, Вченої ради, факультетів кафедри. Навчальним відділом розроблено основні принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти. У рамках посадових обов'язків кожна людина має свою сферу відповідальності. Наприклад, функціонує система запобігання плагіату і за неї відповідальний адміністратор, кожна випускова кафедра має відповідальну особу на рівні кафедри. Навчальний відділ активно здійснює функцію підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, є людина яка формує план на кожен навчальний рік за поданням відповідних структурних підрозділів, потім контролює їх виконання, формує відповідні накази і розпорядження. Таким чином, внутрішня система забезпечення якості освіти в ЛНАУ забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОПП. Під час спілкування з керівництвом ЛНАУ експертна група дійшла висновку, що результати акредитаційних експертиз доносяться до гарантів освітніх програм для внесення відповідних поправок до ОП, яка формується. Це дозволяє врахувати виявлені недоліки за допомогою процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Навчальний відділ університету реагує на зауваження в ОП, які отримують від НПП, студентів і стейкхолдерів.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Освітня програма акредитується вперше. Водночас для вдосконалення ОП використано зауваження та пропозиції попередніх акредитацій спеціальностей 183 «Технології захисту навколишнього середовища» та 242 «Туризм» за першим (бакалаврським) рівнями у ЛНАУ (http://lnau.edu.ua/lnau/attachments/6003_%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%202019_%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%20.pdf). За результатами проведених зустрічей та вибіркового опитувань встановлено, що в ЛНАУ наявна система роботи щодо опрацювання результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Під час співбесіди з гарантом, керівництвом та науково-педагогічним персоналом визначено, що при розробці проекту ОП 2020 р. ними були враховані пропозиції, зауваження, поради по інших освітніх програмах, які були акредитовані раніше. Результати акредитаційних експертиз доносяться до гарантів освітніх програм для внесення відповідних поправок до ОП, яка формується.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група пересвідчилася, що учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП через участь у методичних семінарах щодо формування та удосконалення ОП, проведення занять з педагогічної майстерності молодих викладачів. З метою підвищення якості освітнього процесу в ЛНАУ регулярно проводяться відкриті заняття та існує практика взаємовідвідування занять науково-педагогічними працівниками кафедри та факультету із складанням відгуку. Навчальна частина проводить моніторинг залученості академічної спільноти до процедур забезпечення якості ОП. На підставі Ухвали Вченої ради Львівського національного аграрного університету «Про стан та шляхи розвитку системи внутрішнього забезпечення якості освіти університету» від 22.02.2018 р., а також Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти

ЛНАУ; Положення про академічну доброчесність у ЛНАУ; Положення про антиплагіатну систему ЛНАУ та Положення про критерії, правила і процедури оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників (НПП) (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>), кафедр і факультетів ЛНАУ проводиться оцінювання та рейтингування НПП та регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, що дозволяє виявити проблемні ділянки, які необхідно усунути для повного виконання освітньої програми. В академічній спільноті ЗВО проводиться систематична робота по формуванню культури якості: приділяється постійна увага модернізації ОП та освітніх компонентів з урахуванням потреб стейкхолдерів, тенденціям розвитку галузей знань та ринку праці; культивується професіоналізм та творча ініціатива науково-педагогічних працівників; вдосконалюється матеріально-технічна база навчального процесу. В ЗВО популяризується академічна доброчесність. Під час співбесід зі здобувачами та представником бібліотеки виявлено, що в ЗВО систематично проводиться перевірка на плагіат не лише кваліфікаційних робіт, а й наукових статей НПП та рефератів та курсових робіт здобувачів. Інформація про академічну доброчесність («Положення про академічну доброчесність у ЛНАУ» <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>) представлена на сайті ЛНАУ у вільному доступі. З метою дотримання норм зазначеного Положення в ЛНАУ створена Комісія з питань академічної доброчесності. Її завданнями є популяризація серед НПП і здобувачів принципів академічної доброчесності й професійної етики. Позитивним є те, що студенти не лише обізнані з наявністю такого структурного підрозділу в ЗВО, а й знайомі з процедурою звернення до нього. Під час співбесіди з академічним персоналом виявлено, що НПП кафедри зацікавлені та мотивовані до подальшого розвитку освітньої програми та освітньої діяльності. Під час співбесіди з гарантом, керівництвом та науково-педагогічним персоналом експертна група пересвідчилася, що культура якості у ЗВО відображається у професійному навчанні, у зворотному зв'язку із студентом.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Існування чітких процедур щодо оновлення освітньої програми, нормативно-методичних роз'яснень правил і процедур формування та оцінювання системи внутрішнього забезпечення якості ОП. ЗВО має ключові елементи системи внутрішнього моніторингу якості освітніх програм. Роботодавці залучаються до процесу вдосконалення освітньої програми. Проекти освітніх програм у відкритому доступі на сайті і ЛНАУ зробив зворотній зв'язок для тих, хто хоче надати пропозиції і зауваження до ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1. У Положенні про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському національному аграрному університеті недостатньо розкрита норма про періодичний перегляд ОП. 2. Недостатня комунікація із стейкхолдерами стосовно надання пропозицій щодо ОП. Рекомендації: 1. Удосконалення процедури щодо формування, затвердження та оновлення освітніх програм. 2. Запрошувати стейкхолдерів до ЗВО для проведення тренінгів, консультацій.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Студенти, органи студентського самоврядування залучені до процесу внесення пропозицій і доповнень. ЛНАУ аналізує інформацію щодо випускників і результати минулих акредитацій також беруться до уваги. Оцінивши ОП, можна сказати, що у ЗВО сформована культура якості вищої освіти. Слід посилити комунікацію із стейкхолдерами, так як вони дуже відкриті для співпраці з університетом щодо ОП. Експертна група констатувала, освітня програма та освітня діяльність відповідають критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі документи про організацію навчального процесу в ЛНАУ є прозорими та доступними для усіх учасників освітнього процесу. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються Статутом ЗВО. Статут ЗВО оприлюднено на веб- сайті ЗВО (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/statyt.html>). Правила внутрішнього розпорядку для працівників ЗВО оприлюднені на сайті (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>) . У результаті зустрічі з фокус-групами студентів та НПП експертна група констатує те, що інформація щодо ОП є доступною і знаходиться у вільному доступі на сайті ЛНАУ. Кожен учасник освітнього процесу ознайомлений із своїми правами та обов'язками і не має проблем з недостатньою проінформованістю щодо ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті є сторінка, на якій містяться освітні програми та електронна адреса для надання зауважень та пропозицій, яка присвячена обговоренню освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/osvprog2018/proektosvprog.html>). Під час зустрічей з НПП, здобувачами освіти, роботодавцями експертна група пересвідчилася, що дійсно ЗВО оприлюднив на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін у лютому 2020 року. Тобто кожен мав змогу ознайомитися і надати зворотній зв'язок по ОП 072 “Фінанси, банківська справа і страхування”.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЛНАУ оприлюднена ОП http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5339_%D0%9E%D0%9F%D0%9F%20072%20%D0%A4%D1%96%D0%BD,%20%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA.%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%202020.pdf, що дає змогу стейкхолдерам та іншим зацікавленим сторонам безперешкодно побачити всі відомості про ОП. У результаті зустрічі із стейкхолдерами ЕГ з 'ясувала, що ЛНАУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб- сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти). Роботодавці і представник академічної спільноти підтвердили, що ознайомлені і не мали ускладнень щодо доступу до ОП 072 “Фінанси, банківська справа і страхування”. Вони відправляли на пошту свої зауваження і на зустрічах з ЗВО обговорювали пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЛНАУ оприлюднює правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, освітніх програми, силабуси освітніх компонентів та приймають зауваження та пропозиції від стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: 1. Зауваження і пропозиції від стейкхолдерів надсилаються на пошту та не оприлюднюються на всезагальний огляд. Рекомендації: 1. Удосконалити систему інформування громадськості про результати урахування пропозицій та зауважень по ОП (можливо у вигляді порівняльної таблиці).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЛНАУ має оприлюднену політику забезпечення якості, яка є частиною їхнього стратегічного управління, що має офіційний статус і є доступною для широкого загалу. Зауваження і пропозиції від стейкхолдерів надсилаються на пошту та не оприлюднюються на всезагальний огляд. Рекомендуємо переглянути процедуру комунікації з роботодавцями і академічною спільнотою. Загалом вимоги до ОП щодо забезпечення її прозорості та публічності відповідають критерію з недоліками, що можна виправити. Зважаючи на відзначені позитивні практики та несуттєві слабкі сторони, експертна група у контексті Критерію 9 дійшла висновку, що дана освітня програма відповідає Критерію 9 за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Констатуємо, що гарант та НПП, які відповідають за реалізацію ОПП "Фінанси, банківська справа та страхування" в Львівському національному аграрному університеті на достатньому рівні забезпечили та організували роботу експертної групи з використанням технічних засобів відеозв'язку, у т.ч. – присутність всіх запрошених учасників фокус-груп. Це, в свою чергу, дозволило дотриматися погодженої програми дистанційного візиту ЕГ з проведення акредитаційної експертизи. Окремо слід наголосити на ввічливому і толерантному ставленні усіх учасників фокус-груп. ЕГ вчасно і оперативно надавали всі запитовані документи. Ознайомлення з матеріально-технічною базою теж відбулось на достатньому рівні. Усі учасники підтримували конструктивний діалог і доброзичливу атмосферу, що дозволило отримати необхідну інформацію для експертизи ОНП. Слід відмітити тісну співпрацю Університету з роботодавцями, які приймають участь на усіх етапах реалізації ОПП - від розробки та затвердження освітньої програми та навчального плану до проведення занять, надання баз практичної підготовки студентів, організацію виїзних занять та семінарів. Загальне враження від дистанційної акредитаційної експертизи є позитивним.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мальований Михайло Іванович

Члени експертної групи

Азаренкова Галина Михайлівна

Краснова Маргарита Євгенівна